

Investeeringutoetused – suund lihtsustamise poole

PIRET KLJUTŠIVSKI
PRIA ARENGUTOETUSTE OSAKONNA JUHATAJA

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) käesoleva perioodi teine rakendamise aasta läheneb lõpule. Käimasoleval perioodil on rõhk toetatavate tegevuste tulemustel ja tulemuslikkusel. Kuna uus periood tõi kaasa uued suunad ka investeeringutoetuste puhul, siis on sobiv aeg heita pilk juba kasutusele võetud, aga ka planeeritavatele lahendustele, mis lihtsustavad nii taotlejate kui ka PRIA tegevusi.

Arvutamine lihtsamaks

Lihtsustatud kulumeetodit kasutatakse toetusskeemides peamiselt selleks, et muuta protsess lihtsamaks ja kiiremaks. Kulumeetodite liike ja arvutusmetoodikaid on erinevaid ja nende kasutamine annab võimaluse, et enam ei ole vaja arvutada iga üksiku juhtumi täpseid kulusid.

Näiteks on käesoleval perioodil taristu toetuse puhul juba praegu kasutusel ühikuhinnad. See tähendab, et välja on arvatud tehtava töö hind ühiku ehk meetri kohta ja toetust makstakse vastavalt sellele, mitmel meetril tööd on tehtud. Samuti on fikseeritud näiteks settebasseini ja lodu hinnad.

Konkurentsivõime suurendamise toetuse puhul kasutatakse samuti lihtsustatud kulumeeto-

dit, aga kindlasummaliste maksetena – toetus makstakse välja kokkulepitud tegevuse täielikul elluviimisel ja summa on kindlaks määratud juba toetuse määramise otsuses.

Töötame selle nimel, et lihtsustatud kulumeetod võetaks kasutusele üha rohkemates toetusskeemides.

Mida tähendab avatud voor?

Seni on enamik investeeringutoetuste voorudest toimunud kindlaksmääratud perioodil, tavaliselt on vooru pikkuseks olnud üks nädal. Uuel perioodil oleme planeerinud mitme toetuse puhul avatud vooru.

Kuna toetusega ettenähtud tulemuste saavutamisel on oluline, et projekt oleks hästi läbi mõeldud, siis võib juhtuda, et kui meetme määruse ja taotluste vastuvõtuaja vahel ei jää kliendile piisavalt aega projekti läbimõtleamiseks ning kokkupanemiseks, siis kannatavad kõik osapooled. Avatud voor annab taotlejale plaanide täpseks läbimõtleamiseks rohkem aega.

Näiteks alustasime augusti lõpus maapiirkonna ettevõtjate konkurentsivõime suurendamise toetuse taotluste vastuvõtmist ja voor jääb avatuks, kuni eelarves ettenähtud raha jätkub. Esimesed nädalad on näidanud, et kliendid on uue lahenduse hästi vastu võtnud ja taotlusi esitatakse rahulikus tempos, kiirustamata. Usume, et taotluse korralik läbimõtlemine tagab paremini ka eesmärgi täitmise.

Juhendamine toetab klienti

PRIA on viimase aasta jooksul mitmete toetuste puhul pakkunud ka juhendamisteenust. Tegu on

tasuta teenusega, mida saab kasutada enne taotluse esitamist, tavaliselt taotlusvooru ajal. Näiteks ka eelmainitud konkurentsivõime suurendamise toetuse puhul saavad taotlejad juhendamisteenust kasutada.

Juhendamise käigus saab PRIA töötaja suunata kliendi tähelepanu võimalikele murekohtadele taotlemise protsessis ning koos saab üle vaadata toetuste nõuded, taotlusel esitatavad andmed ja vajalikud dokumendid. Senine klientide tagasiside on olnud väga positiivne.

AI alustab tööd tuleval aastal

Üha rohkem tuleb meie ellu tehisintellekt. AI saab olla suureks abiks ka toetustega seotud protsessides ja seetõttu on PRIA välja töötamas abimeest taotluste hindajatele.

ÜPP 2023–2027 strateegia eesmärkide täitmiseks on määratud hindamiskriteeriumid, mis vajavad oma ala ekspertide tööd. Toetuste ampluaa on aga lai ja ei ole inimest, kes teab peast kõiki põllumajandusmaade müügihindu või erinevate taimekultuuride saagi kokkuostuhindu. Kui siia lisada veel konkreetse kliendi majandusnäitajad, siis on hindamiseks kulu aeg pikk.

Hindajate töö lihtsustamiseks ja kiirendamiseks loodame tulevikus AI abile, kusjuures esimesed tegevused on plaanis juba 2025. aasta teises pooles. AI abil on võimalik ette anda vajalikud kliendiprofiilid, mille põhjal hindaja saab otsuseid teha. Siinkohal tuleb rõhutada, et AI ise otsuseid tegema ei hakka. Vähemalt mitte veel.

Pikemas plaanis soovime AI abil hakata igale kliendile pakkuma just temale sobivat rahastusske-

mi. Seda kõike peab muidugi toetama seadusandlus ja väljatöötatud toetuste skeemid.

AI-põhised süsteemid võivad aidata ka riske tuvastada ja hallata ning analüüsida mitmesuguseid andmetüüpe, et ennustada võimalikke probleeme ja pakkuda lahendusi.

Mobiiliäpid ja satelliidipildid

Alates 2023. aastast rakendatakse pindalatoetuste kontrollimisel pinnaseiret, aga ka investeeringutoetuse puhul võivad satelliidipildid appi tulla.

Pinnaseire toetamiseks arendas PRIA ka oma esimese mobiiliäpi Iva. Järgmisena tahamegi pinna-

“Töötame selle nimel, et lihtsustatud kulumeetod võetaks kasutusele üha rohkemates toetusskeemides.

2025.

aasta teisest poolest saavad taotluste hindajad abi ka AI käest.

seire hüvesid hakata kasutama ka investeeringumeetmetes. Kui juba praegu on võimalik tõestada oma tehtud investeeringut asukohamärgisega foto abil, siis Iva äpiga fotode tegemine ja saatmine on kliendile kindlasti lihtsam ja kiirem.

Juba pikemat aega kasutame satelliidipilte näiteks ehitusi kontrollides, sest erineval ajal tehtud pildid annavad infot ehitustegevusega alustamisest ja tööde lõpetamisest.

Täpsemad ja sagedamini tehtud fotod aitavad meil tulevikus kohapealseid kontrole veelgi vähendada. Sellega saab kokku hoida kulusid ja toetuse taotleja aega.